

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

Rīgā, 2024. gada 28.martā

LĒMUMS Nr. 117/1-2 (18012000000424–2)

*Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000000424*

Izskatot 2024. gada 7.martā uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Helio Media”, reģistrācijas numurs 40103360903, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekļi Ieva Kalderauska un Andis Plakans, piedaloties SIA “Helio Media” pārstāvim,

k o n s t a t ē :

[1] Padome ir veikusi SIA “Helio Media” programmā “STVPirmā!” (apraides atļauja Nr. TA-057/1, darbības pamatnosacījumi Nr. TA-057/1–1) 2024.gada 26. februārī izplatītā raidījuma “Kad viņas satiekas” atbilstības izvērtēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām un konstatējusi turpmāk minēto.

[2] **Programmā “STVPirmā!” 2024.gada 26.februārī** SIA “Helio Media” programmā “STVPirmā!” laika posmā no plkst. 20:22:55 līdz plkst. 21:10:39 tiek demonstrēts izklaidējošs raidījums “Kad viņas satiekas” (turpmāk arī – Raidījums), kuru vada Raidījuma vadītājas Dagmāra Legante – Celmiņa un Baiba Vītiņa un piedalās raidījuma viesi juriste Ieva Brante. Izvērtējot Raidījumu, tika konstatēts:

[2.1] Raidījumā Raidījuma vadītājas Dagmāra Legante – Celmiņa un Baiba Vītiņa izjautā Raidījuma dalībnieci Ievu Branti par viņas dzīvi, personības izaugsmi, hobijiem, attiecībām un profesionālo darbību.

No pulksten 20:23:31 līdz pulksten 20:27:06 Raidījuma darbība notiek grimētavā, kurā ierodas Raidījuma vieses Ieva Brante un starp Raidījuma vadītājām Dagmāru Leganti – Celmiņu, Baibu Vītiņu un Raidījuma viesi Ievu Branti notiek saruna par Raidījuma vieses Ievas Brantes vaļaspriekiem – dejošanu un gaisa akrobātiku, kur tiek noskaidrots, ka abas šīs lietas ir ļoti atšķirīgas, jo gaisa akrobātikā ir jābūt spēkam un grācijai, bet dejošanā, dejojot ar partneri, ir jābūt paklausībai un prasmei. Tāpat tiek runāts par to, kā notiek dejošanas process, kā arī Raidījuma vieses Ieva Brante saka, ka dejošana esot absolūti kulturāls iepazīšanās veids. Pēc tam Raidījuma vadītājas un Raidījuma vieses sarunu turpina no raidījuma studijas.

No pulksten 20:27:25 līdz pulksten 20:28:45 Raidījuma vadītāja Dagmāra Legante – Celmiņa saka, ka: *“Mīlie skatītāji! Nu Jūsu mīļākais raidījums “Kad viņas satiekas” turpina spridzināt. Es teikšu tā. Mums ir tik skaista un sievišķīga un enerģiska sieviete.”* Raidījuma vadītāja Baiba Vītiņa papildina: *“Pilsoniski aktīva juriste Ieva Brante.”* Pēc kā Raidījuma vadītāja Dagmāra Legante – Celmiņa saka: *“Kāpēc Tev tik ļoti patīk pilsoniski aktīva sieviete?”* Raidījuma vadītāja Baiba Vītiņa papildina: *“Es, ja godīgi, pirmo reizi dzirdu, ka kāds vēlas, lai viņu tā piesaka, bet tas ir forši.”* Raidījuma vieses Ieva Brante atbild: *“Zini, tur ir vairāki momenti. Pirmkārt, ja mēs runājam par to statusu. Statusi visu laiku mainās. Deputāti nāk un aiziet, bet sieviete, kāda tu esi, tāda tu esi. Tu esi visupirms cilvēks. Gribu, lai mani mīl un pazīst kā cilvēku. Es gribu, lai par mani spriež nevis “O, re kur deputāte”, bet re, kur tā ir tā, kas izdarīja to un to.”* Pēc tam Raidījuma vadītāja Baiba Vītiņa jautā: *“Kas ir tie darbi, kas Tev ir svarīgi, kurus tu gribi izdarīt un, lai Tevi atceras?”* Raidījuma vieses Ieva Brante atbild: *“O, es ļoti daudz darbus gribu izdarīt, bet es ļoti priecājos, ka ir izdevies nofinansēt, piemēram, Skalbēm šo te vardarbības mazināšanas programmu ģimenēs un šodien mēs varam uzzvanīt telefoniski un saņemt konsultāciju. Tas ir liels darbs un atbalsts.”* Pēc tam Raidījuma vieses Ieva Brante runā par to, kādās dzīves situācijās viņa ir bijusi un, ka viņai esot paveicies ar tiem cilvēkiem, kuri ir bijuši blakus, jo bez šo cilvēku atbalsta un klātesamības viņa noteikti būtu citādāka. Cita starpā no pulksten 20:29:28 līdz pulksten 20:29:38 Raidījuma vieses Ieva Brante saka: *“Tā pieredze Tevi veido par atsaucīgu, stipru, zinošu, gudru izpalīdzīgu, atbalstošu.”* Uz ko Raidījuma vadītāja Dagmāra Legante – Celmiņa jautā: *“Tu tagad arī tā jūties? Tu vari teikt, ka tas viss Tevī šobrīd ir?”* Raidījuma vieses Ieva Brante saka: *“Absolūti.”*

No pulksten 20:29:38 līdz pulksten 20:30:55 Raidījumā tiek runāts par to, vai Raidījuma vieses Ievas Brantes dzīves pieredze ir motivējusi palīdzēt tieši sievietēm un kā tas sasaucas ar to, kā tas notiek valsts līmenī.

No pulksten 20:30:56 līdz pulksten 20:31:59 Raidījumā tiek runāts par to, ka Raidījuma viesei Ievai Brantei var sekot līdzī arī sociālajos tīklos, kur viņa esot ļoti smaidīga un iedrošinoša,

dalās ar pārdomām un domu graudiem un tas, Raidījuma vadītājas Baibas Vītiņas ieskatā, padarot Raidījuma viesi Ievu Branti saprotamu un pieejamu. Uz Raidījuma vadītājas Baibas Vītiņas jautājumu, vai arī reālā dzīvē viņa esot tik pieejama, Raidījuma viesi Ieva Brante stāsta par to, kā uz ielas satiktai sievietei esot palīdzējusi ar padomu laulības šķiršanā.

No pulksten 20:32:30 līdz pulksten 20:34:39 Raidījumā tiek runāts par to, vai Raidījuma viesi Ievai Brantei ir bijuši gadījumi, kad, ņemot vērā viņas skaistās bildes, arī kungi ir izteikuši vēlmi ar viņu iepazīties, kā arī pa to, kam sievietes pucējas un ko sievietes gaida no vīriešiem.

No pulksten 20:35:12 līdz pulksten 20:45:22 tiek izplatīts reklāmas bloks.

No pulksten 20:45:39 līdz pulksten 21:02:13 Raidījumā tiek runāts par to, kur un kā mūsdienās iepazīties un kā Raidījuma viesi Ieva Brante iepazīnās ar savu līgavaini un kādas vērtības viņa sagaida no šīm attiecībām un kādas viņai ir attiecības ar bijušo vīru. Tāpat Raidījuma viesi Ieva Brante norāda, ka šķiršanās juriste, kura palīdz pāriem izšķirties un arī pastāsta, kāda ir bijusi viņas pašas šķiršanās pieredze.

No pulksten 21:02:14 līdz pulksten 21:09:43 Raidījumā tiek runāts par Raidījuma vieses Ievas Brantes šī brīža attiecībām un par kāzām, kas tiek plānotas.

[2.2.] Raidījumā tiek izplatīta informācija par Raidījuma viesi Ievu Branti kā personību un kā savas jomas profesionāli, kā arī tiek diskutēts par Ievas Brantes hobijiem – dejošanu un gaisa akrobātiku, sportu, attiecībām, tajā skaitā izceļot deputāta kandidātes personības pozitīvās iezīmes. Raidījumā informāciju par sevi galvenokārt izplata pati Raidījuma viesi Ieva Brante, taču no Raidījuma vadītāju Dagmāras Legantes – Celmiņas un Baibas Vītiņas puses arī tiek izplatīta informācija, kas pastiprināti izceļ Raidījuma vieses Ievas Brantes personības pozitīvās iezīmes.

[2.3.] Vienlaikus konstatējams, ka Raidījuma atkārtojums programmā “STV Pirmā!” tika izplatīts arī 2024.gada 27.februārī no pulksten 07:56:23 līdz pulksten 08:43:29.

[3] Ievērojot to, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00, vēlēšanas 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākās 2024.gada 10.februārī.

[4] Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā¹ pieejamās informācijas Ieva Brante ir Eiropas Parlamenta vēlēšanu deputāta kandidāte ar sesto numuru no partijas “partijas “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas

¹ Pieejams: <https://epv2024.cvk.lv/kandidatu-saraksti/apvienotais-saraksts-latvijas-zala-partija-latvijas-regionu-apvieniba-liepajas-partija>

partija”. Nevienā no izplatīšanas laikiem raidījuma auditorija netiek informēta par to, ka Ieva Brante ir Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte.

[5] Tādējādi konstatējams, ka pārbaudāmais raidījums – 2024.gada 26. februārī “Kad viņas satiekas” un iepriekš minētā raidījuma atkārtojums 2024.gada 27.februārī, kuros piedalās partijas “APVIENOTAIS SARAKSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija” izvirzītā deputāta kandidāte Ieva Brante, ir izplatīti priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

[6] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4. un 5. punktā norādīto, 2024.gada 7.martā Padome pieņēma lēmumu Nr. 93/1-2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000000424-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Helio Media” darbībā, tas ir, programmā “STVPirmā!” 2024.gada 26.februārī izplatot raidījumu “Kad viņas satiekas” un tā atkārtojumu 2024.gada 27.februārī, tādejādi, iespējams, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu. Šajā punktā minētais lēmums SIA “Helio Media” nosūtīts 2024.gada 11.martā, izmantojot administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmu (APAS).

[7] 2024.gada 11.martā Padome nosūtīja vēstuli Nr. 6/6–5, ar kuru informēja SIA “Helio Media” par to, ka 2024.gada 7.martā tika pieņemts lēmums Nr.93/1-2 par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu lietā Nr. 18012000000424 un vienlaikus lūgusi SIA “Helio Media” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[8] 2024.gada 19.martā Padome ir saņēmusi SIA “Helio Media” paskaidrojumus Nr.MED-K-24-30 (*Padomē reģistrēti 19.03.2024 ar Nr. 6/6–5*), kuros SIA “Helio Media” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[8.1] SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda, ka Raidījums “Kad viņas satiekas” ar Ievu Branti kā raidījuma viesi tika filmēts 2024.gada 2.februārī, tas ir, pirms Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk arī – PAL) noteiktā priekšvēlēšanu aģitācijas perioda sākuma. Filmēšanas brīdī Ieva Brante nebija pieteikusi savu kandidatūru kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kā arī, nebija informējusi Raidījuma producentu par nolūku kandidēt vēlēšanās, kā rezultātā, ne producentam, ne Helio Media nebija pamata uzskatīt, ka Ievai Brantei ir ierobežojumi filmēties Raidījumā vai ka pastāvēs ierobežojumi Raidījuma izrādīšanai, kas bija plānota 2024.gada pavasara sezonā. Papildus tiek norādīts, ka Ieva Brante neinformēja par savas kandidatūras pieteikšanu vēlēšanās arī vēlāk, tas ir, pēc savas kandidatūras pieteikšanas 2024.gada 6.februārī.

[8.2] SIA "Helio Media" savos paskaidrojumos norāda, ka, izvērtējot Lēmumā minētos faktus un tiesību normas, SIA "Helio Media" uzskata, ka nav pamata piemērot PAL 1.panta 3.punktu, kas nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *"politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu"*. SIA "Helio Media" vai Raidījuma producenti nefilmēja Raidījumu kā politisku reklāmu, turklāt, nevienā brīdī Raidījuma viesi Ieva Brante neaicināja balsot par sevi, kā arī Raidījumā nav ne pieminēta, ne apspriesta Ievas Brantes kandidēšana vēlēšanās vai ar to saistīti jautājumi.

[8.3] SIA "Helio Media" savos paskaidrojumos norāda, ka tāpat nav pamata piemērot PAL 1.panta 6.punktu, kas nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *"priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts"* un PAL 1.panta 5.punktu, kas nosaka, ka samaksa ir - *jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī - maksa).*" Ne SIA "Helio Media", ne Raidījuma producers par Ievas Brantes dalību Raidījumā nesaņēma no Ievas Brantes nekādu samaksu vai cita veida atlīdzību. Raidījuma producers vienpersoniski uzaicināja Ievu Branti piedalīties Raidījumā atbilstoši tā tēmas aktualitātei, pie tam, pirms Ieva Brante bija nolēmusi kandidēt vēlēšanās un pirms bija sācies priekšvēlēšanu periods.

[8.4] SIA "Helio Media" savos paskaidrojumos norāda, ka Ieva Brante nepiedalījās Raidījumā kā deputāta kandidāte. Raidījuma būtība ir tāda, ka tā dalībnieces runā par to kādām, viņuprāt, būtu jābūt sievietēm un kādām īpašībām viņām ir jāpiemīt. Tiek norādīts, ka Raidījuma viesi ir sabiedrībā zināmas personas, tad Raidījuma vadītājiem ir arī interesanti uzdot jautājumus, kas skar šī viesi personīgo un profesionālo dzīvi. SIA "Helio Media" norāda, ka arī Ieva Brante jau iepriekš sabiedrībai bija pazīstama – kopš 2021.gada vismaz 3 reizes ir bijusi raidījuma "Kad viņas satiekas" viesi, kā arī, ir vairākkārt parādījusies citos SIA "Helio Media" pasūtītajos televīzijas raidījumos un šovos, kur viņa ir dalījusies ar savu pieredzi, kas kaut kādā mērā pārklājas arī Raidījumā, tādēļ skatītāju atsaucības dēļ, tika aicināta arī atkārtoti uz šo Raidījumu. Šāds Raidījuma formāts tiek īstenots, atnākot jebkuram viesim, un Ieva Brante nebija izņēmums. Ieva Brante pēc profesijas ir juriste, tādēļ arī tika uzdoti jautājumi par juridiskām problēmām (piemēram, palīdzību citām sievietēm un šķiršanās lietām).

[8.5] SIA "Helio Media" savos paskaidrojumos norāda, ka sabiedrībā tiek runāts par to, cik svarīgi ir būt aktīvam, atbildīgam pilsonim un iesaistīties mazākos vai lielākos ikdienas politiskajos procesos, tādēļ arī Raidījuma vadītājas un producenti šo informāciju uztvēra kā

pašsaprotamu, un neko tādu, kas varētu likt domāt par kādiem slēptiem mērķiem, jo par šo tēmu runā teju visi, un personām nav jābūt politikā, lai apspriestu šos jautājumus, tā pat, arī ja šie jautājumi tiek apspriesti, nav iespējams uzreiz pieņemt, ka šī persona noteikti kandidēs kā deputāts vēlēšanās. Turklāt Raidījumā nevienā brīdī nebija minēts nekas par Ievas Brantes iespējamu dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās, bet gan pārsvarā tika runāts par Ievas Brantes personīgo dzīvi, hobijiem, un viņu kā personību – kā tiek runāts ar jebkuru citu Raidījuma dalībnieku citās epizodēs. Vienmēr Raidījuma viesis ir Raidījuma uzmanības centrā un, ņemot vērā, ka Raidījuma producenti viesi uzaicināja uz Raidījumu, tad tas bija iemesls, kādēļ Ievas Brantes pozitīvās iezīmes tika izceltas, un Raidījums ir par to, lai parādītu pozitīvas, spēcīgas un citā ziņā iedvesmojošas personības. SIA “Helio Media” norāda, ka uz Raidījumu Ieva Brante tika vienpersoniski no Producentu puses aicināta kā viese, un nevis kā deputāte, kura kandidē uz vēlēšanām, jo par to Raidījuma veidotājiem nebija zināms, bet gan tika uzaicināta ar pamatotu iemeslu – atbilstot Raidījuma tā nedēļas tēmai “Kur mūsu laikos atrast mīlestību?”, par ko arī Raidījumā galvenokārt tiek runāts. Protams, ka jebkurai sarunai ir nepieciešams auditoriju iepazīstināt mazliet sīkāk ar viesi un viesi privāto un profesionālo darbību. Nedēļas tēmas izvēle un Ievas Brantes uzaicināšana filmēties notika 2024.gada 18.janvārī.

[8.6] SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda, ka SIA “Helio Media” un tās sadarbības partneri – producenti, strikti uzrauga, lai tiktu ievērotas visas normatīvajos aktos noteiktās prasības audiovizuālā satura ražošanā un izplatīšanā. Ņemot vērā to, ka Ieva Brante Raidījuma filmēšanas dienā nekandidēja Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kā arī to, ka viņas dalība Raidījumā, mūsu ieskatā, neatbilst PAL noteiktajām slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmēm, uzskatām, ka SIA “Helio Media” nav pārkāpis tiesību aktu prasības. Vienlaikus, secinot, ka pirms Raidījuma ētera Raidījuma producenti nekonstatēja, ka Ievas Brantes statuss uz to brīdi ir mainījies, bet viņa pati šādu informāciju netika sniegusi, tiklīdz tika saņemta Padomes Vēstule, SIA “Helio Media” nekavējoties izņēma Raidījumu no televīzijas programmas un šobrīd Raidījums publiski nav pieejams. Tādējādi SIA “Helio Media” ir novērsusi iespējami negatīvas sekas jeb kaitējumu priekšvēlēšanu kārtības tiesiskajai kārtībai (neatkarīgi no Raidījuma satura tiesiskā novērtējuma).

[8.7] SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos lūdz ņemt vērā iepriekš minētos atbildību mīkstinošos apstākļus lietas izskatīšanā un izbeigt administratīvo pārkāpuma procesu bez soda piemērošanas.

[9] 2024.gada 18.martā Padome nosūtīja SIA “Helio Media” vēstuli Nr. 8/6–5, ar kuru informēja, ka 2024.gada 28.marta Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000000424 par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā

paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Helio Media” darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka SIA “Helio Media”, ka Padomes sēdē, kurā tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr.18012000000424, notiks attālināti, izmantojot programmu MS Teams un aicināja SIA “Helio Media” līdz 2024.gada 25.martam informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti piedalīsies Padomes sēdē.

[10] Uz lietas izskatīšanu SIA “Helio Media” pārstāvis bija pieslēdzies attālināti, izmantojot programmu MS Teams. Lietas izskatīšanas laikā SIA “Helio Media” pārstāvis uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildināja, ka konkrētais raidījums tiek veidots par un ap sievieti un nekas speciāli uz šo raidījumu, kurā piedalījās Ieva Brante netika veidots savādāk. Tāpat tika norādīts, ka šis raidījums auditorijai vairs nav pieejams. Uz Padomes uzdoto jautājumu, ko SIA “Helio Media” ir darījis, lai šādas situācijas nākotnē vairs neatkārtotos un kāds ir mehānisms, kā tiek kontrolēti priekšvēlēšanu aģitācijas periodā noteiktie ierobežojumi, SIA “Helio Media” pārstāvis atbildēja, ka pirms katras priekšvēlēšanu aģitācijas perioda tiek izsūtīta informācija par priekšvēlēšanu aģitācijas perioda ierobežojumiem producentiem un arī producentu līgumos ir noteikts viņu pienākums pārbaudīt visus materiālus, kuri tiek iesniegti, kā arī paša SIA “Helio Media” cilvēkresursi iespēju robežās tiek piesaistīti, lai to kontrolētu.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[11] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *“politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

[12] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00., vēlēšanas 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākas 2024.gada 10.februārī.

[13] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir “*priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.*”

[13.1] PAL 1.panta 5.punkts nosaka, ka samaksa ir “*jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).*”

[14] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka “*slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.*”

[15] PAL 11.panta “*Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās*” astotā daļa nosaka, ka “*Pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.*”

[16] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk arī – KNAB) ir sagatavojis “*Informatīvo materiālu par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem*” (turpmāk – *KNAB informatīvais materiāls*)², kurā ir aprakstīts, ko parasti satur priekšvēlēšanu aģitācijas materiāls:

- 1) informāciju par deputātu kandidātu, politisko partiju vai politisko partiju apvienību;
- 2) informāciju par politiskās partijas vai to apvienības vadošo personu (arī par tādu, kura nekandidē) vai personu, kas asociējas ar politisko partiju vai to apvienību;
- 3) iepriekš norādīto personu attēlus;
- 4) informāciju par deputātu kandidātu sarakstu;
- 5) politiskās partijas logo vai nosaukumu, kandidātu saraksta numuru vai nosaukumu u.c. vizuālos elementus;
- 6) informāciju, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus;
- 7) informāciju, kas aicina uz pārmaiņām vai, tieši pretēji, aicina palikt pie esošām vērtībām;
- 8) informāciju, kas slavina, popularizē vai kritizē valsts vai pašvaldību institūciju, iestādi vai deputātu kandidātu;
- 9) u.c.*

(*Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)”³

[16.1] Tāpat KNAB informatīvajā materiālā ir aprakstītas arī slēptās aģitācijas pazīmes:

² Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment;>

³ Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment;>

- 1) informācija satur netiešu aicinājumu balsot “par” vai “pret” kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;
- 2) informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā, it īpaši, ja pirms priekšvēlēšanu aģitācijas perioda šāda informācija netika sniegta vai tika sniegta retāk un mazākā apjomā, nekā tas tiek darīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;
- 3) jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;
- 4) partijas logo vai nosaukuma, kandidātu saraksta numura, nosaukuma vai citu līdzīgu vizuālu elementu iekļaušana publikācijā vai raidījumā;
- 5) ar partiju saistīta notikuma atspoguļošana, ja tam nav tiešas saistības ar konkrētas publikācijas, programmas, raidījuma saturu, vai arī tas ir tieši un nepārprotami veidots kādas partijas popularizēšanai;
- 6) partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenozīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.;
- 7) publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi, un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli;
- 8) žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;
- 9) ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);
- 10) sociāla kampaņa vai komerciāla reklāma (tajā skaitā medija reklāma), kas satur netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;
- 11) masu informatīvais līdzeklis satur informāciju ar viena vai tikai dažu politisko partiju vai to apvienību pārstāvju viedokļiem, intervijām komentāriem, arī tādiem, kas nav saistīti ar politisko darbu, bet saistīti ar kādu profesionālo sfēru;
- 12) laikraksts vai kāds cits preses izdevums tiek izdots tikai priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;
- 13) laikraksts vai kāds cits preses izdevums publicē priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus par cenu, kas nesedz tā izdošanas izmaksas;

14) u.c.*

(*Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)”⁴

[17] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[17.1] deputāta kandidāte Ieva Brante priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tika atspoguļota 2024.gada 26.februāra raidījumā “Kad viņas satiekas” (raidījums sākas pulksten 20:22:55 un beidzas pulksten 21:10:39) un tajā pauda savu viedokli visu raidījuma laiku, izņemot reklāmas laiku no pulksten 20:35:12 līdz pulksten 20:45:22. Vienlaikus konstatējams, ka raidījuma atkārtojums programmā “STV Pirmā!” tika izplatīts arī 2024.gada 27.februārī no pulksten 07:56:23 līdz pulksten 08:43:29.

[18] Minētajos raidījumos nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no partijas “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija” izvirzītās deputāta kandidātes Ievas Brantes puses, bet atbilstoši KNAB informatīvajā materiālā norādītajam par priekšvēlēšanu aģitāciju tiek uzskatīta arī *“informācija, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus.”* Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izplata raidījumu, kurā tiek popularizēta partijas “APVIENOTAIS SARAĶSTS – Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija” izvirzītās deputātes amata kandidāte Ieva Brante.

[18.1] Vēl viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);”* Tāpat par slēptu priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmi uzskatāma *“partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenozīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.”* Konkrētajā gadījumā 2024.gada 26.februāra raidījumā “Kad viņas satiekas” un tā atkārtojumā 2024.gada 27.februārī tika pausta informācija par raidījuma vieses Ievas Brantes personību un savas jomas profesionāli, kā arī tika pausta informācija par raidījuma vieses I.Brantes hobijiem – dejošanu un gaisa akrobātiku un attiecībām, kā arī cita personīga rakstura informācija, izceļot deputāta kandidātes personības pozitīvās iezīmes.

[18.2] Arī Padomes Vadlīniju elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā 3.6. punktā norādīts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki*

⁴ Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment>.

(gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”

[19] Pēc pieejamās informācijas Padomei nav iespējams konstatēt, ka par minēto raidījumu izplatīšanu priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: “Samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).” Ir svarīgi atzīmēt, ka likumdevējs nav veicis pilnīgu samaksas uzskaitījumu, par ko liecina normā ietvertais “u.c.”. Līdz ar to normas piemērotajiem ir atstāta zināma brīvība piepildīt jēdzienu ar saturu. Tieši to arī Padome dara, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un to skatot pēc būtības, nevis sašaurināti. Respektīvi, samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina, jo ikviena raidījuma veidošana un raidlaika minūte veido izmaksas. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.aprīļa spriedums, Lietas Nr.1A30061420, Lietvedības Nr.1A-0080-21/18*). Tomēr secinātais ļauj secināt, ka raidījumā ir saskatāmas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo Ieva Brante (2024.gada 26. februārī izplatītajā raidījumā un tā atkārtojumā 2024.gada 27.februārī), piedaloties raidījumā, nepārprotami popularizē sevi. Izplatītajos raidījumos nav sniegta norāde, ka tiek veikta priekšvēlēšanu aģitācija, līdz ar to, ir jākonstatē, ka minētajā 2024.gada 26.februāra raidījumā un tā atkārtojumā 2024.gada 27.februārī ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[20] SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda, ka Raidījums “Kad viņas satiekas” ar Ievu Branti kā raidījuma viesi tika filmēts 2024.gada 2.februārī, tas ir, pirms PAL noteiktā priekšvēlēšanu aģitācijas perioda sākuma, kā arī uz filmēšanas brīdi Ieva Brante nebija pieteikusi savu kandidatūru kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās un nebija informējusi Raidījuma producentu par nolūku kandidēt vēlēšanās, kā rezultātā, ne producentam, ne SIA “Helio Media” nebija pamata uzskatīt, ka Ievai Brantei ir ierobežojumi filmēties Raidījumā vai ka pastāvēs ierobežojumi Raidījuma izrādīšanai, kas bija plānota 2024.gada pavasara sezonā. Tāpat Ieva Brante neinformēja par savas kandidatūras pieteikšanu vēlēšanās arī vēlāk, tas ir, pēc savas kandidatūras pieteikšanas 2024.gada 6.februārī.

Padome uzsver, ka faktam, ka Raidījums tika filmēts 2024.gada 2.februārī, kad vēl nebija sācies priekšvēlēšanu aģitācijas laiks, nav noteicošais faktors, jo slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai var tikt izmantots arī ārpus priekšvēlēšanu aģitācijas perioda veidots raidījums.

Turklāt elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir pienākums pārliecināties par raidījuma atbilstību normatīvajiem aktiem brīdī, kad paredzēta tā izplatīšana ēterā, jo auditoriju raidījums sasniedz tieši tajā brīdī un nav nozīmes tam, kad raidījums sākotnēji veidots.

Tāpat tas, ka Ieva Brante nebija informējusi Raidījuma producentu par nolūku kandidēt vēlēšanās, kā rezultātā ne producentam, ne SIA “Helio Media” nebija pamata uzskatīt, ka Ievai Brantei ir ierobežojumi filmēties Raidījumā vai ka pastāvēs ierobežojumi Raidījuma izrādīšanai, kas bija plānota 2024.gada pavasara sezonā, Padomes ieskatā, nav uzskatāms par apstākli, kas izslēdz elektroniskā plašsaziņas līdzekļa administratīvo atbildību. Iepriekš minēto pamato tas, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi atbilstoši EPLL 25.pantam ir atbildīgi par to, lai programmā izplatītie raidījumi atbilstu gan Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma, gan Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām un uzņemas atbildību par programmā izplatīto saturu. Respektīvi, par spēkā esošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi ir atbildīgs elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, bet nevis uzaicinātie raidījuma viesi. Tāpat SIA “Helio Media” bija iespēja saņemt informāciju un rakstisku apliecinājumu no pašas Raidījuma vieses Ievas Brantes par to, vai viņa kandidēs Eiropas Parlamenta vēlēšanās vai nē, bet nevis paļauties uz to, ka pati Raidījuma viese Ieva Brante par to informēs. Papildus Padome norāda, ka informācija par Ievas Brantes kandidēšanu jau bija pieejama publiski 2024.gada 31.janvārī tīmekļa vietnēs <https://lsm.lv>⁵, <https://www.delfi.lv>⁶ un 2024.gada 6.februārī tīmekļa vietnē: <https://www.tvnet.lv>⁷, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā, jo deputātu kandidātu sarakstus Eiropas Parlamenta vēlēšanām bija jāiesniedz no 2024. gada 25.janvāra līdz 9. februārim.⁸ No iepriekš minētā izriet, ka SIA “Helio Media” pirms Raidījuma izplatīšanas bija iespēja pārbaudīt vai Raidījuma viese Ieva Brante ir deputāta kandidāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

SIA “Helio Media” paskaidrojumos norāda, ka Raidījuma producenti nefilmēja Raidījumu kā politisku reklāmu, turklāt, nevienā brīdī Raidījuma viese Ieva Brante neaicināja balsot par sevi, kā arī Raidījumā nav ne pieminēta, ne apspriesta Ievas Brantes kandidēšana vēlēšanās vai ar to saistīti jautājumi. Padome norāda, ka Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 3.punkts dod skaidrojumu par to, kas ir priekšvēlēšanu aģitācija un, ka tā varbūt arī netieša, tas ir, gadījumi, kad nav izteikts tiešs aicinājums balsot, bet tiek izplatīta informācija

⁵ Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/06.02.2024-eiroparlamenta-velesanas-apvienotais-saraksts-iesniedz-sarakstu-lideri-poznaks-vilums-un-bergmanis.a541893/>

⁶ Pieejams: <https://www.delfi.lv/56267326/ep-velesanas-2024/56308474/apvienota-saraksta-lideris-ep-velesanas-bus-poznaks-saraksta-galvenokart-deputati>

⁷ Pieejams: <https://www.tvnet.lv/7950098/apvienota-saraksta-kandidati-ep-velesanam-bus-poznaks-vilums-un-bergmanis>

⁸ Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/2024-gada-eiropas-parlamenta-velesanu-kalendars>

par deputāta kandidāta personības pozitīvajām iezīmēm un profesionālajiem sasniegumiem, tādā veidā popularizējot deputāta kandidāti. Iepriekš minēto pamato, piemēram, Raidījumā abu Raidījuma vadītāju teiktais: Dagmāra Legante – Celmiņa saka, ka: *“Mīļie skatītāji! Nu Jūsu mīļākais raidījums “Kad viņas satiekas” turpina spridzināt. Es teikšu tā. Mums ir tik skaista un sievišķīga un enerģiska sieviete.”* Raidījuma vadītāja Baiba Vītiņa papildina: *“Pilsoniski aktīva juriste Ieva Brante.”* Tāpat Padome norāda, ka Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijās Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā 3.6. punktā ir noteikts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”* Konkrētā gadījumā Raidījums, kurā piedalījās Raidījuma vieses Ieva Brante ir izklaidējošs raidījums, tādēļ deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, tas ir, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu, taču, Padomes ieskatā, izvērtējot Raidījuma saturu, nav pamatojuma tam, ka Raidījuma veidošana bija saistīta ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību, jo Raidījuma vieses Ievas Brantes personības pozitīvās iezīmes, privātās dzīves notikumi, profesionālie sasniegumi un hobiji nav aktualitāte, kurai ir sabiedriskā interese un kuru nav iespējams atspoguļot ārpus priekšvēlēšanu aģitācijas perioda.

Tāpat SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda, ka Raidījumā neesot slēpta priekšvēlēšanu aģitācija, jo ne SIA “Helio Media” ne producenti par Ievas Brantes dalību Raidījumā nesaņēma no Ievas Brantes nekādu samaksu vai cita veida atlīdzību, un Raidījuma producenti vienpersoniski uzaicināja Ievu Branti piedalīties Raidījumā atbilstoši tā tēmas aktualitātei, turklāt pirms Ieva Brante bija nolēmusi kandidēt vēlēšanās un pirms bija sācies priekšvēlēšanu periods. Kā jau iepriekš tika norādīts, tad samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina. To pamato fakts, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Helio Media” darbība raksturojama kā darbība peļņas gūšanas nolūkā, līdz ar to, ja SIA “Helio Media” ir atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz elektroniskā plašsaziņas līdzekļa rēķina, ko pamato arī fakts, ka SIA “Helio Media” ir noteicis samaksu, kas veicama par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu programmā “STVPirmā!” (reklāmas izcenojumi ir publiski pieejami Padomes tīmekļa vietnē internetā sadaļā “Vēlēšanas”

– “Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2024”. Attiecībā uz to, ka Raidījuma producenti vienpersoniski uzaicināja Ievu Branti piedalīties Raidījumā atbilstoši tā tēmas aktualitātei, pie tam, pirms Ieva Brante bija nolēmusi kandidēt vēlēšanās un pirms bija sācies priekšvēlēšanu periods, Padomes ieskatā, nav nekādas nozīmes, kad raidījums tiek filmēts vai kad tiek uzaicināts attiecīgais raidījuma viesis, bet gan raidījuma vai izplatīšanas brīdī nepastāv priekšvēlēšanu aģitācijas perioda ierobežojumi.

SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda, ka raidījuma viesi ir sabiedrībā zināmas personas, līdz ar to raidījuma vadītājam ir arī interesanti uzdot jautājumus, kas skar šī viespersonas personīgo un profesionālo dzīvi. Tāpat SIA “Helio Media” norāda, ka Ieva Brante jau iepriekš sabiedrībai bija pazīstama – kopš 2021.gada vismaz 3 reizes ir bijusi raidījuma “Kad viņas satiekas” viesi, kā arī, ir vairākkārt parādījusies citos SIA “Helio Media” pasūtītajos televīzijas raidījumos un šovos, kur viņa ir dalījusies ar savu pieredzi, kas kaut kādā mērā pārklājas arī Raidījumā, tādēļ skatītāju atsaucības dēļ, tika aicināta arī atkārtoti uz šo Raidījumu. Šāds Raidījuma formāts tiek īstenots, atnākot jebkuram viesim, un Ieva Brante nebija izņēmums. Ieva Brante pēc profesijas ir juriste, tādēļ arī tika uzdoti jautājumi par juridiskām problēmām (piemēram, palīdzību citām sievietēm un šķiršanās lietām). Padome norāda, ka nav nozīmes tam, ka raidījuma viesi Ieva Brante nepiedalījās Raidījumā kā deputāta kandidāte, ka raidījuma viesiem ir interesanti uzdot jautājumus, kas skar šī viespersonas personīgo un profesionālo dzīvi un tam, ka kopš 2021.gada Raidījuma viesi Ieva Brante ir šajā raidījumā un arī citos SIA “Helio Media” izplatītajos raidījumos piedalījusies vairākkārt, jo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasības ir jāievēro visā priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā, neatkarīgi no tā, kādā statusā raidījumā piedalās raidījuma viesis.

SIA “Helio Media” savos paskaidrojumos norāda arī to, ka sabiedrībā tiek runāts par to, cik svarīgi ir būt aktīvam, atbildīgam pilsonim un iesaistīties mazākos vai lielākos ikdienas politiskajos procesos, tādēļ arī Raidījuma vadītājas un producenti šo informāciju uztvēra kā pašsaprotamu, un neko tādu, kas varētu likt domāt par kādiem slēptiem mērķiem, jo par šo tēmu runā teju visi, un personām nav jābūt politikā, lai apspriestu šos jautājumus, tāpat, arī ja šie jautājumi tiek apspriesti, nav iespējams uzreiz pieņemt, ka šī persona noteikti kandidēs kā deputāts vēlēšanās. Padome norāda, ka nav nozīmes tam, ka sabiedrībā tiek runāts par to, cik svarīgi ir būt aktīvam, atbildīgam pilsonim un iesaistīties mazākos vai lielākos ikdienas politiskajos procesos un to, ka personām nav jābūt politikā, lai apspriestu šos jautājumus, tāpat, arī ja šie jautājumi tiek apspriesti, nav iespējams uzreiz pieņemt, ka šī persona noteikti kandidēs kā deputāts vēlēšanās, jo elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāievēro Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasības un jāuzņemas redakcionālā atbildība to pārkāpuma gadījumā.

Respektīvi, vispārēja atruna, ka sabiedrībā tiek runāts par to, cik svarīgi ir būt aktīvam, atbildīgam pilsonim un iesaistīties mazākos vai lielākos ikdienas politiskajos procesos, neatbrīvo elektronisko plašsaziņas līdzekli no administratīvās atbildības, ja tiek konstatēts administratīvais pārkāpums Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā noteiktajos gadījumos.

SIA "Helio Media" savos paskaidrojumos arī norāda, ka tiklīdz tika saņemta Padomes vēstule, SIA "Helio Media" nekavējoties izņēma Raidījumu no televīzijas programmas un šobrīd Raidījums publiski nav pieejams, tādējādi, SIA "Helio Media" ir novērsusi iespējamās negatīvas sekas jeb kaitējumu priekšvēlēšanu kārtības tiesiskajai kārtībai (neatkarīgi no Raidījuma satura tiesiskā novērtējuma). Padome uzskata, ka apstākļi, ka SIA "Helio Media" ir nodrošinājusi, ka raidījums vairs nav publiski pieejams, ir uzskatāms par atbildību mīkstināšu apstākļi.

[21] Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijās Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā 3.6. punktā norādīts: *"Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu."* Konkrētajā gadījumā Raidījums tika izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā un tajā piedalījās Eiropas parlamenta deputāta kandidāte Ieva Brante, kur visu Raidījuma laiku, izņemot reklāmas pauzi, izteica savu viedokli par savas personības pozitīvajām īpašībām un savas privātās dzīves notikumiem, kā arī profesionālajiem sasniegumiem un hobijiem. Tāpat arī no Raidījuma vadītāju puses tika izteikti tikai pozitīvi un Raidījuma viesi Ievu Branti popularizējoši izteikumi. Padomes ieskatā, konkrētajā gadījumā šāda Raidījuma viesu izvēle nav uzskatāma par izņēmuma gadījumu, jo, izvērtējot visa Raidījuma saturu kopumā, Raidījuma viesi bija iespējams aizstāt ar citu. Arī pati SIA "Helio Media" nav pamatojusi, kāpēc priekšvēlēšanu aģitācijas periodā ir būtiski atspoguļot tieši Ievas Brantes viedokli un kāds ir redakcionāls pamatojums tam saistībā ar aktualitāti un profesionālo darbību, kā arī iespējamību Raidījuma viesu aizstāt ar kādu citu.

[22] Padomes ieskatā, lai novērtētu izdarītā administratīvā pārkāpuma būtiskumu, ir jāvērtē arī Raidījumā izplatītā satura publiskums. Raidījuma satura publiskums nozīmē, ka tas tiek izteikts atklāti, cilvēkiem pieejamā un saprotamā veidā, tas ir, citu personu klātbūtnē vai arī tādā veidā, ka arī klāt neesošas personas var ar tiem iepazīties. Vai raidījumā iekļautais saturs ir publisks, jāizlemj, ievērojot visu apstākļu kopumu – vietu, laiku, situāciju un citus apstākļus, kādos tas izteikts. Tas nozīmē, ka raidījuma saturs ir jāizplata publiskā, sabiedrībai pieejamā

veidā, t.sk. internetā, tiešraidē elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Konkrētajā gadījumā Raidījums tika izplatīts SIA “Helio Media” programmā “STVPirmā!” 2024.gada 26.februārī un tā atkārtojums 2024.gada 27.februārī. Raidījumā izskanēja informācija tikai par raidījuma vieses Ievas Brantes pozitīvajām personības iezīmēm, viņas privātās dzīves noteikumiem, profesionālajiem sasniegumiem un hobijiem. Padomes ieskatā, Latvijā ir ļoti daudz sievietes, kuras ir sabiedrībā zināmas un atbilst raidījuma tēmai. Bez tam, kā tas iepriekš tika norādīts, Raidījuma viese Ieva Brante raidījuma izplatīšanas brīdī kā deputāta kandidāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās sabiedrībai bija zināma jau no 2024.gada 31.janvāra, tas ir, 26 (divdesmit sešas) dienas, līdz ar to, Padomes ieskatā, tā ir vērtējama kā neizdarība un pārkāpuma apzināta pieļaušana no SIA “Helio Media” puses.

[23] Vērtējot Raidījuma laikā izplatīto informāciju, ir konstatējams saturs, kas nepārprotami parāda Raidījuma viesi Ievu Branti kā ļoti pozitīvu personību, kas savā dzīvē ir ļoti daudz sasniegusi un paveikusi labus darbus sabiedrības labā. Raidījumā tika izplatīta tikai pozitīva informācija par Raidījuma viesi Ievu Branti gan no viņas pašas, gan no Raidījuma vadītājiem Dagmāras Legantes – Celmiņas un Baibas Vītiņas attiecībā uz Ievas Brantes personības pozitīvajām īpašībām, gan veiktajiem labiem darbiem sabiedrības labā. Līdz ar to Padome secina, ka SIA “Helio Media” programmā “STVPirmā!” 2024.gada 26.februārī izplatītajā raidījumā “Kad viņas satiekas” un tā atkārtojumā 2024.gada 27.februārī atspoguļotā informācija nepārprotami un būtiski pārkāpj PAL 3.panta pirmo daļu. Arī tiesu praksē ir atzīts, ka slēptās aģitācijas pazīmes ir arī informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla, piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti, u. c.; publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli (*sk. “Latvijas Vēstnesis” portāls/skaidrojumi. “Slēptā politiskā reklāma un administratīvie resursi – aizliegtie aģitācijas ieroči”*. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/341730-slepta-politiska-reklama-un-administrativie-resursi-aizliegtie-agitacijas-ieroci-2022>).”⁹

[24] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var

⁹ Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 15.februāra spriedums lietā Nr. 18012000002522.1, 17.lpp., 6.rindkopa.

saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstināši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[25] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu “*elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.*” Tā kā SIA “Helio Media” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajiem raidījumiem un tajos atspoguļotajām personām pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “Helio Media” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām tā, lai tiktu nodrošināta godīga vēlēšanu konkurence. No minētā secināms, ka SIA “Helio Media” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neizplatīt raidījumu, kurā piedalās Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte Ieva Brante. Padome uzskata, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumos, kuri tiek izplatīti priekšvēlēšanu aģitācijas laikā un kuros tiek izplatīta tikai pozitīva informācija par deputāta kandidātu ir nepieļaujama, jo tādā veidā notiek slēpta priekšvēlēšanu aģitācija par attiecīgā raidījuma viesi Ievu Branti un viņas pārstāvēto partiju apvienības “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija”.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA “Helio Media” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu

pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA “Helio Media” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā, ar administratīvā soda palīdzību SIA “Helio Media” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[26] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “Helio Media” programmā “STVPirmā!” 2024.gada 26.februārī izplatītajā raidījumā “Kad viņas satiekas” un raidījuma atkārtojumā 2024.gada 27.februārī, ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.”*

[27] AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[28] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[29] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[29.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

1) Pārkāpums radies, jo SIA “Helio Media” neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai un izplatot šo raidījumu sekmēja aģitāciju saturošas informācijas izplatīšanu par raidījuma viesi Ievu Branti, konkrēti, raidījuma viesi Ieva Brante popularizē pati sevi un raidījuma vadītājas Dagmāra Legante – Celmiņa un Baiba Vītiņa popularizē Raidījuma viesi Ievu Branti, izplatot tikai pozitīvu informāciju par Ievas Brantes pozitīvajām personības iezīmēm, hobijiem un veiktajiem darbiem sabiedrības labā. SIA “Helio Media” nav

apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt;

2) Izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ un nav uzskatāms par epizodisku;

3) Izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo pārkāpums veikts ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, jo Raidījuma viesē Ieva Brante netika norādīts kā deputāta kandidāte no partiju apvienības “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija” un tas var atstāt ietekmi uz sabiedrisko domu un vēlēšanu rezultātiem;

4) SIA “Helio Media” pārkāpums ir vērtējams kā pirmreizējs. Vienlaikus minētais pārkāpums ir veikts apzināti ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, jo raidījuma viesē Ieva Brante netika norādīta kā partiju apvienības “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija” izvirzīta deputātu kandidāte un tas var atstāt ietekmi uz sabiedrisko domu un vēlēšanu rezultātiem. Padome, izvērtējot raidījumu, ņem vērā arī to, ka minētais raidījums ir izskanējis publiski elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā un pārkāpums ir radies jau raidījuma izplatīšanas brīdī, neskatoties uz to, cik liela auditorija raidījumu noskatījās. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka SIA “Helio Media” izdarītās darbības kvalificējas kā būtisks pārkāpums.

[29.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ vai tam būtu epizodisks raksturs;

2) pie atbildības saucamā persona pēc administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas Raidījumu ir izņēmusi no publiskās vides. Tāpat pie atbildības saucamā persona ir izveidojusi mehānismu, kas palīdzēs turpmāk novērst priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu pārkāpumus;

[29.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – neizprot pārkāpuma rakstura būtiskumu, tai pat laikā ir veikusi darbības, lai novērstu izdarīto pārkāpumu;

2) SIA “Helio Media” ir sniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;

3) attiecībā uz SIA “Helio Media” darbību pēdējā gada laikā Padomē nav uzsākts neviens administratīvā pārkāpuma process.

[29.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo SIA “Helio Media” gada pārskatu 2023.gadu SIA “Helio Media” ir noslēgusi ar 164 893 tūkstošu euro peļņu.

[29.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: Padome par atbildību mīkstinošu apstākli uzskata to, ka SIA “Helio Media” ir nodrošinājusi, ka raidījums publiski vairs nav pieejams.

[29.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[29.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu “*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[29.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. ņemot vērā lietas apstākļus, kā arī to, ka pārkāpums saistīts ar godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību, tas uzskatāms par būtisku. Par būtiskiem pārkāpumiem saskaņā ar Padomes vadlīnijās noteikto juridiskām personām piemērojams naudas sods no 701 līdz 1420 naudas soda vienībām jeb 3505 līdz 7100 euro. ņemot vērā, ka SIA “Helio Media” darbībā administratīvais pārkāpumu ir konstatēts pirmo reizi un pēc administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas SIA “Helio Media” ir raidījumu izņēmusi no publiskās vides, kā arī ir uzlabojusi mehānismu kā minimizēt iespēju, lai šāda veida pārkāpumi neatkārtotos, Padome uzskata par nepieciešamu atkāpties no Padomes vadlīnijās noteiktā administratīvā soda mēra apjoma un piemērot administratīvo sodu 300 (trīs simti) naudas soda vienības jeb EUR 1500,00 (viens tūkstotis pieci simti *euro*) apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA “Helio Media” ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA “Helio Media” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot PAL prasības attiecībā uz priekšvēlēšanu aģitācijas nosacījumu ievērošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Helio Media”, reģistrācijas numurs 40103360903, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta 1.daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2024.gada 26. un 27.februārī, uzliekot naudas sodu 300 (trīs simti) naudas soda vienības jeb EUR 1500,00 (viens tūkstotis pieci simti *euro*) apmērā.
2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Helio Media”.

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU